

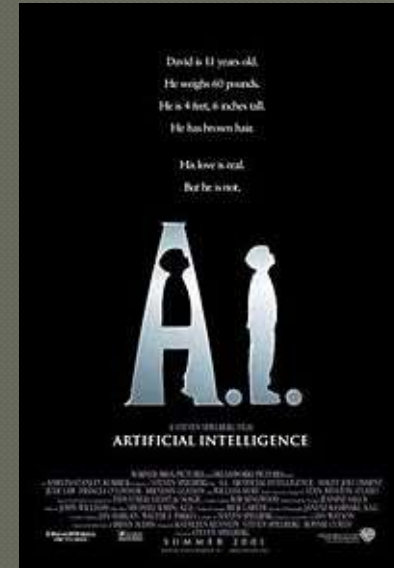
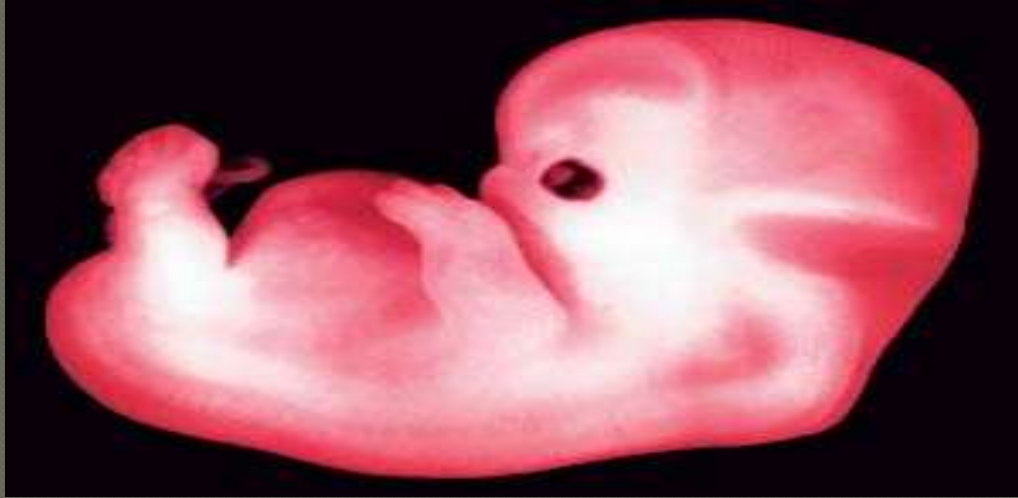
Η μεταμοντέρνα στροφή Ένα *terminus post quem*

First baby in Britain designed cancer-free

Μεταμοντερνισμός

Ιστορικό Πλαίσιο-Λέξεις κλειδιά

---

1. Αρχές 20^{ου} αιώνα
2. Παγκόσμιοι Πόλεμοι
3. Ανάπτυξη Γενετικής
4. Ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση περιβαλλοντικών πόρων

Philip Smith,
Πολιτισμική Θεωρία, 1997

«Ο μεταμοντερνισμός, αν ο όρος σημαίνει κάτι, αναφέρεται στο απλό γεγονός ότι οι υποσχέσεις της νεωτερικής εποχής δεν είναι πλέον αξιόπιστες, γιατί είναι φανερό ότι οι περισσότεροι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο δεν μπορούν πια να ελπίζουν ότι ο κόσμος είναι καλός ή ότι μπορεί να γίνει καλύτερος»
(Philip Smith, *Πολιτισμική Θεωρία, 356*).

Απόπειρες ορισμού του μεταμοντερνισμού

«Ο μεταμοντερνισμός είναι ένα Παράδειγμα που χαρακτηρίζεται από την άποψη ότι δεν υπάρχει αντικειμενική αλήθεια καθώς αυτή [η αλήθεια] κατασκευάζεται, δεν ανακαλύπτεται» (ομιλία του Ευαγγελιστή συγγραφέα **Josh McDowell**).

Απόπειρες ορισμού του μεταμοντερνισμού

«Ο μεταμοντέρνος κόσμος είναι ένας
κόσμος όπου όλα είναι πιθανά και
σχεδόν τίποτα βέβαιο»
(ομιλία του πρώην προέδρου της
Τσεχίας, Vaclav Havel, 1994).

Μεταμοντερνισμός

Λέξεις κλειδιά

- Έντονος προβληματισμός & απαισιοδοξία
- Από το «αντικειμενικό» στο «υποκειμενικό»
  - Από το «απλό» στο «σύνθετο»
  - Από το «ενιαίο» στο «πολλαπλό»
- Από τη «σταθερότητα» στην «αστάθεια»
- Από τη «συνέχεια» στην «ασυνέχεια»
  - Από το «διαρκές» στο «στιγμιαίο»

Το μεταμοντέρνο στη φιλοσοφία

- Δεν υπάρχει σχέση μεταξύ γλώσσας και νοήματος.
- Οι λέξεις δεν έχουν καθορισμένο σημείο αναφοράς ούτε συγκεκριμένο νόημα.
- Υπάρχουν πολλά επίπεδα νοήματος στη γλώσσα.
  - Σημαντικοί εκπρόσωποι:
Derrida, Lyotard, Wittgenstein

Το μεταμοντέρνο στην επιστήμη

- Στόχος δεν είναι η αντικειμενική γνώση καθώς πλέον δεν τίθεται θέμα αλήθειας.
- Από την αναζήτηση της αλήθειας & της γνώσης, στην αναζήτηση και αξιολόγηση των τρόπων με των οποίο μπορούν να κατασκευαστούν πολλές διαφορετικές αλήθειες και πολλά, διαφορετικά είδη γνώσης.
- Από τον επιστήμονα νομοθέτη, στον επιστήμονα ερμηνευτή (Smith 1997, 359).

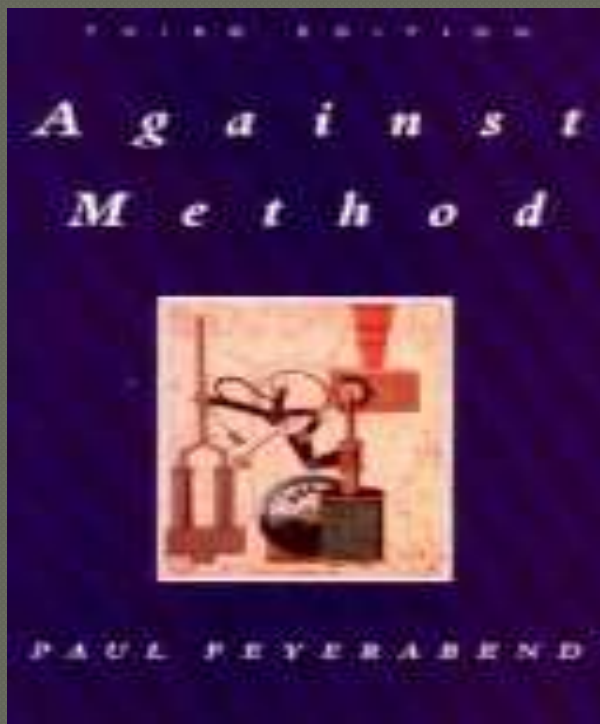

Το μεταμοντέρνο στην επιστήμη

«Όλες οι θεωρίες και μεθοδολογίες έχουν τους
περιορισμούς τους και ο μοναδικός (ας
πούμε) κανόνας που ισχύει είναι πως
όλα επιτρέπονται»

(Feyerabend, *Against Method*, 1975).

Η
μεταμοντέρνα
στροφή στη
θεωρία της
επιστήμης

Το μεταμοντέρνο στις θετικές επιστήμες

Ένα παράδειγμα: Η Κβαντική Θεωρία

Αφήνοντας πίσω μας τις βεβαιότητες της κλασσικής φυσικής, περνάμε πλέον στην κβαντική θεωρία, «έναν περίεργο κόσμο, έναν κόσμο απροσδιόριστο, του οποίου οι (σχεδόν ενοχλητικοί) νόμοι φαίνεται όχι μόνο να αναιρούν αλλά και να χλευάζουν τα παραδοσιακά όρια του χώρου, του χρόνου και της ύλης»

(Zohar & Marshall, *The Quantum Society*, 1994) .

Το μεταμοντέρνο στις κοινωνικές επιστήμες

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Υποκειμενικότητα
- Πολυπλοκότητα
- Διαφορετικότητα

Υποκειμενικότητα

Δεν υπάρχει (μία και μόνο) επιστημονική αλήθεια για τον άνθρωπο και τη ζωή του. Αντίθετα, υπάρχουν πολλές δυνατότητες ερμηνείας του ανθρώπου και της ζωής του.

Πολυπλοκότητα

Δεν μπορούμε να δημιουργήσουμε ξεκάθαρη εικόνα για τον άνθρωπο και τη ζωή του γιατί και οι δύο αυτές έννοιες είναι σύνθετες και πολύπλοκες.

Διαφορετικότητα

Χρειάζεται σεβασμός προς το διαφορετικό, καθώς δεν υπάρχει ανώτερο και κατώτερο, καλύτερο και χειρότερο, σωστό και λάθος, κανονικό και ανώμαλο.

Το μεταμοντέρνο στις κοινωνικές επιστήμες

«Διάλυση της ουσίας του Εγώ.
Δεν μπορεί να υπάρξει ολοκλήρωση
της προσωπικότητας,
δεν μπορεί να διαμορφωθεί
ένα πάγιο αίσθημα ταυτότητας.

Το εγώ εμπεριέχει διάφορες ταυτότητες, είναι
κατακερματισμένο όπως κατακερματισμένος είναι
και ο κόσμος γύρω του»
(Κονδύλης 2000, 129)

Το μεταμοντέρνο στη λογοτεχνία και την ποίηση

ΠΟΙΗΣΗ

- Στίχος δίχως όριο
- Πρότυπο του ποιήματος γίνεται ο ελεύθερος συνειρμός
  - Χαλάρωση της σύνταξης
- Αποσπασματικές και παραμορφωμένες προτάσεις
  - Συμπαράταξη λέξεων που δεν ταιριάζουν ούτε γραμματικά ούτε λογικά

Ανδρέας Εμπειρικός, Υψικάμινος, 1928

ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΑΓΓΕΛΩΝ ΕΝΤΟΣ ΑΤΜΟΜΗΧΑΝΗΣ

«Όταν με την βαρύτητα του ανέμου που συναρπάζει τα φρόκαλα μέσ' απ' τα πόδια των μανάδων εσάλπησε το πεφταστέρι τις τελευταίες εντολές των θεανθρώπων σηκώθηκε υπερήφανος ο φθόγγος και μ' ευκαμψία τελείου μηχανικού λεπτολογήματος παρέσυρε την ευτυχία προς τα πελάγη μιας παμμεγίστης παλιρροίας. Τότε συνέβη να φτερνισθούν οι φυσητήρες και όλα τα κήτη ανέστρεψαν την κοιλιά τους και κατεποντίσθησαν άυτανδρα τα περασμένα κουφάρια υπέρ της αναγεννήσεως της ευτυχίας υπέρ της εκπληρώσεως των εσχατιών υπέρ της ειρήνης υπέρ της αμαυρώσεως υπέρ της εκλάμψεως της αληθείας υπέρ της κατισχύσεως των ρόδων και της μαγικής αράχνης εν έτει χαράς για τον αιώνα των μεγάλων ολισθημάτων των κυμάτων επάνω στα στεκούμενα καράβια».

Το μεταμοντέρνο στη λογοτεχνία και την ποίηση

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Έμφαση στην ασυνέχεια και στο τυχαίο
  - Στροφή προς τον εσωτερικό κόσμο
- Στροφή προς την ψυχολογία και το «υπαρξιακό»

Walter Benjamin, *Μονόδρομος*, 1928

«Σαν το ρολόϊ της ζωής που πάνω του τρέχουν γοργά τα δευτερόλεπτα, κρέμεται πάνω από τα πρόσωπα του μυθιστορήματος ο αριθμός της σελίδας. Ποιός αναγνώστης, δεν του'χει ρίξει κάποτε, μια φευγαλέα, φοβισμένη ματιά?»

«Καθώς η πλοκή ως παράγοντας της μυθιστορηματικής σύνθεσης υποβιβάζεται ή εκλείπει, ξεθωριάζει ή χάνεται και η περιγραφή του κοινωνικού και ιστορικού περίγυρου, μέσα στον οποίο διαδραματιζόταν η πλοκή.

Το μυθιστόρημα στρέφεται κυρίως ή αποκλειστικά στον εσωτερικό κόσμο, γίνεται ψυχολογικό με έννοια άκρως υποκειμενική»
(Κονδύλης 2000, 132).

Το μεταμοντέρνο στην αρχιτεκτονική

- Από το «πρακτικό/λειτουργικό» στο «αισθητικό»
  - Από το «αναγκαίο» στο «περιττό»
- Από τη «συμμετρία» στην «ασυμμετρία»
  - Από το «καθαρό» στο «υβριδικό»

www.GreatBuild

Photo Credit: Peter Aaron / Esto

Photo Credit: Peter Aaron / Esto

Το μεταμοντέρνο στη μουσική

«Η σύνθεση είναι ανοικτή, μπορεί να συνεχίζεται επ' άπειρον ή να σταματάει απότομα, δεν υπάρχουν μέρη που εντάσσονται σε ένα καλά συγκερασμένο Όλο, παρά μόνο κομμάτια συνδεδεμένα μεταξύ τους αυθαίρετα. Παρεκβάσεις, αυτοσχεδιασμοί και απροσδόκητες κορυφώσεις είναι εξίσου χαρακτηριστικά και ουσιώδη στοιχεία όσο και οι ρυθμικές ενότητες».
(Κονδύλης 2000, 165).

Το μεταμοντέρνο στην τέχνη

«Αντικείμενο της ζωγραφικής γίνεται η ίδια η ζωγραφική. Έμφαση δίνεται στο δικαίωμα του καλλιτέχνη να συνδυάσει, απελευθερωμένος από καθαρές τεχνικές, αντικειμενικές εικόνες και συγκεκριμένα νοήματα/μηνύματα.

Υπάρχει πλέον η πεποίθηση ότι τα πάντα μπορούν να συνδυαστούν με τα πάντα»

(Κονδύλης 2000, 147).

Ceci n'est pas une pipe.

**Το
μεταμοντέρνο
στην
τέχνη**

**Marc Quinn,
*Self***

Το
μεταμοντέρνο
στην
τέχνη

Jackson
Pollock,
Untitled

BITS & PIECES

PUT TOGETHER
TO PRESENT A SEMBLANCE
OF A WHOLE

Το μεταμοντέρνο στην ιστορία

Νεωτερικότητα	Μεταμοντερνισμός
Παρελθόν	Παρόν
Αλήθεια	Ερμηνεία
Ιστορία	Ιστορίες
Εξέλιξη	Ασυνέχεια
Μονόλογος	Διάλογος